

EDİTÖRDEN/Editorial

Prof. Dr. Ahmet Cevizci Anısına To Prof. Dr. Ahmet Cevizci's Memory

Prof. Dr. Ahmet Cevizci 1959 yılında Bursa'da doğdu. 1982 yılında Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, Felsefe Bölümünde Felsefe lisansını tamamladı. Yüksek lisans tezinde Sokrates düşüncesini, Platon'un Sokratik diyalogları yoluyla inceledi. 1991 yılında "Platon'un Bilgi Kuramı" adlı teziyle doktora derecesini aldı.

Cevizci, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, Felsefe Bölümünde yetişen akademik çalışmalar yapan nadir felsefecilerden biridir. Bu bağlamda onun dönemine kadar olan bu bölümdeki felsefe hareketini ele almak gerekir.

Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, Atatürk'ün öncülüğünde 1936'da açıldıktan sonra 1939 yılında burada bir felsefe zümresi kuruldu ve başına Paris Sorbonne Üniversitesi Felsefe Bölümü öğretim üyelerinden Olivier Lacombe getirildi. Aynı yıl Necati Akder, Niyazi Berkes, Muzaffer Şerif Başoğlu, Hamdi Ragıp Atademir, Behice Boran ve Mediha Berkes kadroya dâhil oldular, 1940 yılında Lacombe başkanlığında Felsefe Enstitüsü kuruldu ve lisans eğitimi başladı. Enstitüde Akder sistematik felsefe, Atademir bilimler felsefesi ve mantık, Bedi Ziya Egemen pedagoji, Suut Kemal estetik, Mehmet Karasan sosyoloji ve ahlak, Hızır felsefe tarihi ve lojistik, Behice Boran sosyoloji metodolojisi, şehir sosyolojisi ve köy sosyolojisi, Berkes sosyoloji nazariyeleri, Tahir Çağatay ekonomik sosyoloji, Başoğlu psikoloji derslerine giriyordu.

1942 yılında Olivier Lacombe, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi dekanlığına bir dilekçe yazarak öğretim üyelerinin bir kısmının solcu, bir kısmının da sağcı olduklarını ve bunun da bölümde husumete sebep olduğunu bildirdi. Bu dilekçe sonrasında Millî Eğitim Bakanlığı birkaç isme soruşturma açtı. 1948 yılına gelindiğinde okulun en seçkinlerinden Boratav, Başoğlu, Berkes, Boran gibi öğretim üyeleri görevlerinden uzaklaştırıldılar.

Bundan birkaç sene önce 1944 yılında Olivier Lacombe görevinden ayrıldı ve Enstitünün başına ise ABD’nde Rutgers Üniversitesi’nden psikoloji profesörü Carrol C. Pratt getirildi. 1946’da Pratt, dekanlığa dilekçe yazarak burada bir bilim tarihi doçentliği kadrosunun açılmasını teklif etti; aynı yıl bu kadroya Aydın Sayılı atandı ve Sayılı doktorasını Amerika’da tamamladıktan sonra 1955 yılında da Felsefe Bölümü’nde Bilim Tarihi Kürsüsü kuruldu.

1948 yılında Enstitü’nün başına Necati Akder’in geçişiyle birlikte enstitü bölüm olarak adlandırıldı. Bölüm içerisinde üye kayıpları ve yeni yapılanmayla birlikte sonrasında şu isimler dersler veriyordu: Sevim Tekeli, Esin Kâhya, Şahabettin Demirel, Mübahat Türker-Küyel, Ahmet Arslan, İlknur Güntürkün, Kemal Aytaç, Dursun Çüçen, Fatma Başaran (psikolog), Neriman Samurçay (psikolog), Nail Şahin (psikolog), Şevki Güler (sosyolog), Mustafa Ergün (eğitim bilimci). Bu kadro dışında dışarıdan ders veren hocalar da vardı: Teo Grünberg (ODTÜ), Hüseyin Batuhan (ODTÜ), Ionna Kuçuradi (Hacettepe Üniversitesi).

1980 darbesiyle birlikte üniversitelerdeki yeniden yapılanmalardan Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi de nasibini aldı ve 1982 yılında Felsefe Bölümünden Pedagoji, Sosyoloji ve Psikoloji bölümleri ayrıldı ve bölüm Sistematik Felsefe ve Mantık, Felsefe Tarihi ve Bilim Tarihi olmak üzere üç kürsüye ayrıldı. Lisans dersleri de üç anabilim dalına eşit olarak dağıtıldı.

1980 yılından sonra bölüme alınan elemanlar şöyleydi: Şahin Yenişehirlioğlu, Kenan Gürsoy, Recep Duran, Ahmet Cevzici, Ülker Öktem, Kubilay Ayseverer, Melek Dosay (Gökdoğan), Remzi Demir, Yavuz Unat, Hüseyin Gazi Topdemir. 1982 yılından sonra yeniden yapılanma neticesinde kürsüler anabilim dalı başkanlıklarına dönüştürüldü, anabilim dersleri kaldırıldı ve dersler ortak olarak verilmeye başlandı. 1997’den sonra bir süreliğine bölüm başkanlığını Yenişehirlioğlu yürüttü. Sonrasında sırasıyla Büyükdüvenci, Erdal Cengiz ve Ertuğrul Rufai Turan bölüm başkanlığı görevini sürdürdü. Yine dışardan ders veren hocalar da vardı: Ahmet İnam (ODTÜ), Pınar Canevi (ODTÜ ve Hacettepe Üniversitesi), Cemal Yıldırım (ODTÜ).

Cevzici böyle bir ortamda bu bölüme geldi, yetişti ve çalışmalarını kaleme aldı; birçok akademisyen yetiştirdi. 1996 yılında doçent, 2002 yılında da profesör oldu. Uzun süre Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, Felsefe Bölümü, Sistematik Felsefe Anabilim Dalında çalışmalarını sürdüren Cevzici, bir süre sonra buradan ayrılarak çalışmalarını Bursa Uludağ Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Felsefe Bölümünde sürdürdü. Prof. Dr. Ahmet Cevzici 1 Aralık 2014 Pazartesi akşamı Bursa’da hayata gözlerini yumdu.

Felsefe alanında birçok kitap ve makalesi bulunan Cevzici, düşünce tarihini açık ve anlaşılır bir şekilde sunmayı hedefledi. Bu bağlamda hazırlamış olduğu *Felsefe Sözlüğü* ve maalesef sadece altı cildini çıkarmayı başarabildiği *Felsefe Ansiklopedisi* dikkate değerdir.

Hayatını felsefeye ve düşünce dünyasına adanmış bir bilim insanı, ayrıca benim de hocam olan Prof. Dr. Ahmet Cevizci, çevresi tarafından çalışkan, kendisini öğrencilerine adayan bir insan olarak tanınır. Benim de mezun olduğum ve uzun süre çalıştığım Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, Felsefe Bölümüne, Bursa Uludağ Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Felsefe Bölümüne ve Türk felsefe camiasına katkılarından ötürü kendisini saygıyla anıyoruz.

Dört Öge dergisi olarak tekrar kendisine Allah'tan rahmet diliyor ve dergimizin son sayısını ona adıyoruz.